

AGENTSCHAP UITBETALING GROEIPAKKET

Beslissing Geschillencommissie nr. 2023/071 van 16 juni 2023

INLEIDENDE SAMENVATTING

Schooltoeslag – Pedagogische voorwaarden – Overschrijding aantal toegelaten onwettige afwezigheden – Medische en psychische problematiek

De uitbetalingsactor ging over tot terugvordering van de schooltoeslag voor het schooljaar 2021-2022 omdat het aantal toegestane onwettige afwezigheden werd overschreden gedurende twee opeenvolgende schooljaren en bijgevolg niet voldaan werd aan de pedagogische voorwaarden voor de toekenning. Verzoekster gaat tegen deze beslissing in beroep.

In casu heeft het kind niet voldaan aan de voorwaarde bepaald in artikel 34, §1, 2° en §2 Groeipakketdecreet, namelijk niet meer dan 29 halve schooldagen ongewettigd afwezig zijn in het betreffende schooljaar en het daaraan voorafgaande schooljaar: ze was immers 36 halve schooldagen in het schooljaar 2020-2021 en 47 halve schooldagen in het schooljaar 2021-2022 onwettig afwezig.

Verzoekster stelt dat deze afwezigheden van haar dochter dienen te worden gekaderd in de aandoening van haar dochter (autismespectrumstoornis) en het feit dat zij eveneens met een depressie te kampen kreeg na het overlijden van haar grootvader en haar broer.

Zij legt daartoe als bijlage bij haar brief gericht aan de Geschillencommissie, op het secretariaat ontvangen op 25 april 2023, het verslag van dr. ..., assistent Kinder- en Jeugdpsychiatrie,, van 9 december 2021 voor.

Uit dit verslag blijkt dat een autismespectrumstoornis, een depressieve stoornis (eenmalige episode, gedeeltelijk in remissie) en een mild verstandelijke beperking werden gediagnosticeerd.

Onder 'probleemanamnese' wordt in dit verslag verder vermeld wat volgt:

"(...) Er zijn nog steeds dagen waarbij ze niet naar school kan omwille van blokkade. Het is dan erg moeilijk voor ouders om dit wel te bekomen. Meestal laten ze haar gewoon met rust en komt ze binnen een uur wel naar beneden om alsnog naar school te vertrekken. Het dwingen of veelvuldig vragen leidt vaak tot escalatie en conflicten waarbij er fysieke agressie kan zijn. Ze zit op dit moment in de ... alwaar ze winkelhulp volgt. In het 1^e jaar was de ... erg moeilijk omdat ze toen naast winkelhulp ook grootkeuken, bouw en tuinbouw had. Voor deze laatste twee kon ze zich niet motiveren.

Sociaal heeft ze één vriendin met wie ze contact heeft. Ze zit naast deze persoon. Buiten schoolmomenten is er geen contact tussen beiden. Zelf initieert ze geen contact, gaat ze niet in op initiatief van anderen en kan ze openingszinnen negeren. Van jong af wou ze alleen spelen. Ouders hebben dit nooit anders gekend. Nu merken ze wel dat ze vaker zelf naar de winkel wil gaan, maar dan ook steeds naar de zelfde winkel waar ze alle en iedereen kent.

Opgroeien

Opgroeien

Geschillencommissie Groeipakket

Hallepoortlaan 27

1060 BRUSSEL

opgroeien.be

groeipakket.be/geschillencommissie

OPGROEIEN REGIE GESCHILLENCOMMISSIE GROEIPAKKET

BESLISSING

NR. 2023/071

16 juni 2023

REPERTORIUMNR. GC/23/A0119

INZAKE :, wonende te

- Verzoekster -

TEGEN :

..... uitbetalingsactor, met maatschappelijke zetel te
.....;

- Verwerende partij -

1. Over het procedureverloop:

Gelet op het verzoek dat door verzoekster bij de Geschillencommissie¹ werd ingediend per brief d.d. 14 maart 2023, gericht tegen de beslissing van verwerende partij d.d. 3 februari 2023;

Gelet op de beslissing van de Geschillencommissie d.d. 30 maart 2023 waarbij aan verzoekster de ontvankelijkheid van het verzoek werd meegedeeld;

Gelet op het feit dat beide partijen behoorlijk in kennis werden gesteld dat zij hun belangen op de zitting van 16 juni 2023 kunnen komen verdedigen of zich daarbij door een raadsman of een gemachtigde kunnen laten vertegenwoordigen;

Gelet op het feit dat noch verzoekster noch verwerende partij op de zitting van 16 juni 2023 zijn verschenen of zich hebben laten vertegenwoordigen;

Er werden geen leden van de Geschillencommissie gewraakt.

2. Over de feiten van de zaak:

Verwerende partij betaalt vanaf 1 januari 2019 tot heden het Groeipakket voor
(°), inclusief een zorgtoeslag aan verzoekster.

Voor de schooljaren 2019-2020 tot en met 2022-2023 heeft verwerende partij voor
..... eveneens een schooltoeslag toegekend.

Uit de door het Departement Onderwijs en Vorming verstrekte gegevens is gebleken dat
..... in totaal 36 halve dagen onwettig afwezig is geweest in het schooljaar 2020-2021 en in
totaal 47 halve dagen onwettig afwezig is geweest in het schooljaar 2021-2022.

Vermits het aantal toegestane onwettige afwezigheden gedurende twee opeenvolgende schooljaren
werd overschreden, is verwerende partij bij beslissing d.d. 3 februari 2023 ten aanzien van
verzoekster overgegaan tot terugvordering van de voor toegekende
schooltoeslag voor het schooljaar 2021-2022 ten bedrage van
€ 628,23.

3. Standpunt van verzoekster:

In het verzoek d.d. 14 maart 2023 heeft verzoekster haar grieven als volgt geformuleerd:

"Ik ben niet akkoord met de brief die jullie mij gestuurd hebben over het bedrag van 628.83 euro terug te geven omdat mijn dochter zogenaamd 2 jaar na elkaar ongewettigd afwezig zou zijn geweest, elke keer zijn er doktersattesten afgegeven op school en clb was hier van op de hoogte, maar blijkbaar heeft school al die attesten nooit willen aanvaarden terwijl ze steeds degelijk zijn afgegeven op school de, de reden dat mijn dochter dikwijls afwezig was is omdat zij al enkele jaren kamt met een depressie wegens het overlijden van haar broer.

¹ Bij de bepalingen van artikel 104, 1^e lid van het Groeipakketdecreet werd er bij Kind en Gezin (Opgroeien Regie) een geschillencommissie ingericht. In toepassing van het 2^e lid van voormeld artikel kan er tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan na afloop van de termijn waarin hij op basis van dit decreet een beslissing moet nemen (met uitzondering van de in het 3^e lid bepaalde uitzonderingen), alleen beroep worden ingesteld bij deze geschillencommissie.

Ik heb al meerdere keren contact gemaakt met de school hierover voor mij de datums door te geven, maar krijg geen enkele reactie over enkel over een code b en d wat ik niet weet wat dit te betekenen heeft.

Hopelijk kan dit in ons geval geannuleerd worden dit bedrag om terug te geven want wij hebben steeds haar doktersattesten doorgegeven en clb was hier ook op de hoogte van

Hopelijk krijg ik een gunstig antwoord hierop”

Bij brief, door het secretariaat ontvangen op 25 april 2023, heeft verzoekster aanvullend gesteld wat volgt:

“Ik schrijf deze brief om te vermelden dat er steeds doktersattesten zijn binnen gedaan in school. Maar dat het niet klopt allemaal met wat ze zeggen. Onze dochter heeft dikwijls thuis geweest voor verschillende problemen vb. haar voeten die steeds kapot waren tot op het bloot vel gewoon doordat ze steeds ver moest wandelen en ze heeft ook haar ASS waardoor ze het heel moeilijk heeft op school. Maar ze kampt ook al enkele jaren met depressie's waar ze medicatie voor neemt. En het CLB arts was hiervan op de hoogte en hij ging dat ook regelen dat ze steeds wettig afwezig was. De depressie komt omdat ze haar broer en opa verloren heeft op nog geen 5 maanden tijd waar ze een hele goeie band mee had.

Onze dochter heeft het moeilijk met drukte en vertrouwen van personen

Ze heeft ook te maken obsessias maar er kan momenteel niet veel veel gedaan worden maar is wel onder begeleiding van een dieetiste. Ik heb nogmaals de papieren van de en dokter bij gedaan.

Ze heeft ook afspraak bij Dokter in voor haar voeten. Daar heb ik momenteel nog geen papieren van maar zodra ik het heb stuur ik deze door.

Onze dochter heeft dus met veel problemen te maken, waarvan school en CLB vanaf weten maar toch zeggen ze dat ze het steeds goed doet op school. Ze willen het probleem met niet goed inzien. Zoals wij elke dag mee te maken hebben

(...)”

Als bijlage bij deze brief werden ongeschiktheidsattesten gevoegd, afgeleverd door dr., een verslag van dr., assistent Kinder- en Jeugdpsychiatrie d.d. 9 december 2021, en de klacht d.d. 28 juni 2022 van verzoekster gericht aan het meldpunt van de Onderwijsinspectie en het antwoord van de Onderwijsinspectie van dezelfde datum.

Op 26 mei 2023 ontving het secretariaat van de Geschillencommissie vanwege verzoekster nog volgende stavingsstukken:

- E-mail (van de school) gericht aan verzoekster d.d. 20 april 2023 betreffende de weigering van het aanvaarden van door de arts afgeleverde afwezigheidsattesten;
- Verwijsvoorschrift voor eerstelijns psychologische sessie bij een klinisch psycholoog of klinisch orthopedagoog, afgeleverd door dr. op 2 mei 2023;
- Attest van dr. d.d. 2 mei 2023.

4. Standpunt verwerende partij:

- **Bij beslissing d.d. 3 februari 2023 heeft verwerende partij aan verzoekster meegedeeld wat volgt:**

“Wij hebben jouw recht op het Groeipakket onderzocht voor de periode van 09/2021.

Wij hebben vastgesteld dat je een bedrag van € 628,23 hebt ontvangen waarop je geen recht had voor kind Dit bedrag bestaat uit:

-: Schooltoeslag

Een leerling in het secundair onderwijs heeft geen recht op een schooltoeslag als hij of zij gedurende 2 opeenvolgende schooljaren onvoldoende aanwezig was. Aangezien zowel in het schooljaar in kwestie als in het voorafgaande schooljaar minstens 30 halve schooldagen ongewettigd afwezig was, is er geen recht op de schooltoeslag. (art. 34§2 Groeipakketdecreet)

Wij moeten € 628,83 van je terugvragen.”

- **Bij e-mail d.d. 3 april 2023 heeft verwerende partij aan de Geschillencommissie haar standpunt weergegeven als volgt:**

“Als een leerling uit het secundair onderwijs twee schooljaren op rij meer dan 29 halve dagen per schooljaar ongewettigd afwezig was, wordt de schooltoeslag voor het tweede schooljaar teruggevorderd (art. 34§2 GPD en TN13 punt 2.3).

Of een leerling al dan niet voldoende aanwezig was op school blijkt uit de consultatiestroom ‘aanwezigheden’ van Onderwijs. Via de dump & consultatiestroom van Onderwijs worden de problematische afwezigheden meegedeeld (TN13 punt 2.3.1).

Uit de ontvangen fluxen blijkt dat in het schooljaar 2020/2021 36 halve dagen ongewettigd afwezig was en in het schooljaar 2021/2022 47 halve dagen.

..... is dan ook van mening dat de schooltoeslag terecht werd teruggevorderd.

Mevrouw beweert dat er doktersattesten zijn ingediend die echter door de school niet zouden zijn aanvaard. Daarover kunnen wij uiteraard geen uitspraak doen. Zoals gezegd moeten wij ons baseren op de gegevensstroom “aanwezigheden” van Onderwijs.”

5. Beoordeling in rechte:

Het verzoek heeft betrekking op de gegrondheid van de terugvordering van de selectieve participatietoeslag voor het kind voor het schooljaar 2021-2022.

5.1. Schooltoeslag

5.1.1. Situering

De selectieve participatietoeslag, ook schooltoeslag genoemd, kan vanaf het schooljaar 2019-2020 toegekend worden op basis van het Groeipakketdecreet. Het betreft een overheveling van de schooltoelagen vanuit het departement Onderwijs.

Om recht te hebben op de schooltoeslag dient te zijn voldaan aan een aantal voorwaarden.

Aldus bepaalt artikel 24 Groeipakketdecreet de toekenningsvoorwaarden voor de schooltoeslag:

“Een jaarlijkse selectieve participatietoelage leerling, waarvan het bedrag is bepaald in hoofdstuk 4 van deze titel, wordt toegekend aan de leerling die aan al de volgende voorwaarden voldoet:

1° de leerling heeft de Belgische nationaliteit, of de leerling van wie het bewijs niet geleverd wordt dat hij de Belgische nationaliteit bezit, is toegelaten of gemachtigd om in het Rijk te verblijven of er zich te vestigen overeenkomstig de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

2° de pedagogische voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 2 van deze titel;

3° de financiële voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 3 van deze titel.

De Vlaamse Regering kan algemene vrijstellingen van het eerste lid, 1°, bepalen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de selectieve participatietoelagen leerling.”

Artikel 25 Groeipakketdecreet² bepaalt verder de referentiedatum om het recht op de schooltoelage te onderzoeken:

“Om de toestand van het gezin waartoe de rechthebbende leerling behoort te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op 31 augustus voorafgaand aan het schooljaar in kwestie.

Om de nationaliteit en de woonplaats van de rechthebbende leerling die niet gekwalificeerd is als een rechtgevend kind als vermeld in artikel 8 te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op 31 augustus voorafgaand aan het schooljaar in kwestie.

Om de pedagogische toestand te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op de laatste schooldag van juni van het schooljaar in kwestie.”

In casu betreft het geschil de terugvorderingsbeslissing d.d. 3 februari 2023 van verwerende partij aangezien 36 halve dagen afwezig was in het schooljaar 2020-2021 en 47 halve dagen in het schooljaar 2021-2022, waardoor de schooltoelage voor het schooljaar 2021-2022 teruggevorderd werd.

Aangezien de betwisting tussen de partijen zich derhalve toespitst op de pedagogische voorwaarden, wordt daarom hierna enkel ingegaan op de pedagogische voorwaarden (art. 24, 1^e lid, 2° Groeipakketdecreet).

² Bij de bepalingen van artikel 2 van het decreet van 10 juli 2020 tot wijziging van het decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid, wat de selectieve participatietoelagen betreft (B.S. 27.07.2020, artikel 2 in werking getreden op 1/08/2020 voor het schooljaar 2020-2021) werden in artikel artikel 25, eerste en tweede lid de woorden "31 december van het schooljaar in kwestie" telkens vervangen door de woorden "31 augustus voorafgaand aan het schooljaar in kwestie".

5.1.2. Pedagogische voorwaarden: relevante decretale bepalingen

In het Groeipakketdecreet wordt inzake de pedagogische voorwaarden een onderscheid gemaakt naargelang het kind kleuteronderwijs, lager onderwijs of secundair onderwijs volgt.

Aangezien het verzoek van verzoekster is gericht tegen de terugvorderingsbeslissing betreffende haar dochter (°), die schoolgaand was in het secundair onderwijs, worden hierna specifiek de pedagogische voorwaarden voor leerlingen in het secundair onderwijs geciteerd. De voorwaarden zijn evenwel vrij gelijklopend voor het lager onderwijs en kleuteronderwijs.

De pedagogische voorwaarden houden in dat de leerling moet ingeschreven zijn in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling, voldoende aanwezig moet zijn en nog steeds ingeschreven dient te zijn op 30 juni van het betreffende schooljaar.

- **Voor het secundair onderwijs zijn deze voorwaarden als volgt bepaald in het Groeipakketdecreet:**

Artikel 32 Groeipakketdecreet:

“Een selectieve participatietoelage secundair onderwijs kan worden toegekend aan een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, die is ingeschreven in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling voor secundair onderwijs of aan een rechthebbende leerling die de leertijd zoals bedoeld in het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap volgt in een door de Vlaamse Regering erkend centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.”

Artikel 34 Groeipakketdecreet:

*“§1. Aan een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, wordt geen selectieve participatietoelage secundair onderwijs toegekend in een van de volgende gevallen:
1° in het schooljaar in kwestie is hij niet ingeschreven in een onderwijsinstelling of centrum als vermeld in artikel 32;
2° hij is ongewettigd afwezig geweest;
3° tijdens het schooljaar uiterlijk 21 kalenderdagen na de datum van uitschrijving uit een instelling voor secundair onderwijs of uit de leertijd in een centrum zoals bedoeld in artikel 32 is hij niet opnieuw ingeschreven in een instelling voor secundair onderwijs of in de leertijd in een centrum zoals bedoeld in artikel 32.*

In afwijking van het eerste lid, 3°, behoudt de rechthebbende leerling in het secundair onderwijs die op 30 juni van het schooljaar in kwestie niet langer ingeschreven is in een instelling voor secundair onderwijs of een centrum zoals bedoeld in artikel 32, zijn toelage, op voorwaarde dat hij in de loop van dat schooljaar zijn kwalificatie behaalde.

§ 2. Een leerling wordt tijdens een schooljaar geacht niet voldoende aanwezig te zijn als de leerling gedurende het schooljaar in kwestie 30 al dan niet gespreide halve schooldagen ongewettigd afwezig is geweest tijdens de lessen in de erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling voor voltijds gewoon of buitengewoon secundair onderwijs, en/of het werkplekleren dat deel uitmaakt

van de opleiding in de periode van 1 september tot en met 30 juni, en als hij gedurende het schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar in kwestie 30, al dan niet gespreide halve schooldagen ongewettigd afwezig is geweest tijdens de lessen in de erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling voor voltijds gewoon of buitengewoon secundair onderwijs of de erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling voor gewoon of buitengewoon basisonderwijs, en/of het werkplekleren dat deel uitmaakt van de opleiding in de periode van 1 september tot en met 30 juni.

§ 3. Een leerling in het secundair onderwijs en het deeltijds leerplichtonderwijs wordt geacht aanwezig te zijn wanneer deze tijdens de lessen of het werkplekleren daadwerkelijk aanwezig is of niet ongewettigd afwezig is.

Een leerling is ongewettigd afwezig wanneer deze problematisch afwezig is, zoals bedoeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 16 september 1997 betreffende de controle op de inschrijvingen van leerlingen in het secundair onderwijs of in het stelsel van leren en werken.

In afwijking van het tweede lid is een leerling die met een erkende leerovereenkomst of -verbintenis in het kader van de leertijd een opleiding volgt in een erkend en gesubsidieerd centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, onwettig afwezig wanneer deze problematisch afwezig is als vermeld in de uitvoeringsreglementering aangenomen door de Vlaamse Regering in het kader van de leertijd krachtens artikelen 58 en 59 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap.

§ 4. In afwijking van paragraaf 2 bepaalt de Vlaamse Regering het aantal halve schooldagen dat een leerling in het voltijds secundair onderwijs maximaal per schooljaar ongewettigd afwezig mag zijn, wanneer de onderwijsinstelling in kwestie overeenkomstig artikel 8 van het besluit van de Vlaamse Regering van 31 augustus 2001 houdende de organisatie van het schooljaar in het secundair onderwijs, over een afwijkende uurregeling beschikt.”

- **De memorie van toelichting verstrekt de volgende toelichting bij de voormelde artikelen 32 en 34 Groeipakketdecreet:**

Betreffende artikel 32 Groeipakketdecreet:

“Dit artikel bepaalt in welke secundaire scholen of welke centra leerlingen zich moeten inschrijven om een selectieve participatietoelage te krijgen. Er kan opnieuw verwezen worden naar de toelichting onder artikel 26.

(...)”

Betreffende artikel 34 Groeipakketdecreet:

“Net zoals het belangrijk is om leerlingen in het lager onderwijs van bij de start van het schooljaar op de schoolbanken te krijgen en te houden (cf. artikel 30), geldt dit des te meer voor leerlingen in het secundair onderwijs, met inbegrip van leerlingen in het stelsel leren en werken.

Ten eerste dient de leerling uiteraard ingeschreven te zijn (en te blijven voor het ganse schooljaar).

Ten tweede mag de leerling niet te vaak ongewettigd afwezig zijn geweest. Dit wordt vastgesteld aan de hand van artikel 16, §§ 1, 2° tot en met 3 Decreet Studiefinanciering.

Ten derde moet de leerling die is uitgeschreven uiterlijk vijftien kalenderdagen⁴ na de datum van uitschrijving in het secundair onderwijs opnieuw zijn ingeschreven in het secundair onderwijs of in de leertijd in een centrum zoals bedoeld in artikel 32. In afwijking hiervan behoudt de leerling in het secundair onderwijs die op 30 juni van het schooljaar in kwestie niet langer ingeschreven is zijn toelage, op voorwaarde dat de leerling in de loop van dat schooljaar zijn kwalificatie reeds behaald had.

Het sanctioneringsmechanisme van het lager onderwijs is bijgevolg ook van toepassing in het secundair onderwijs.

(...)”

De memorie van toelichting betreffende artikel 30 waarnaar in de voorgaande passages wordt verwezen, bepaalt als volgt:

“Het is belangrijk om kinderen meteen bij de start van het schooljaar op de schoolbanken te krijgen én hen daar te houden. De selectieve participatietoelage speelt hierin een rol van betekenis, net zoals voorheen de schooltoelage deed, door het recht op de selectieve participatietoelage te koppelen aan enerzijds de schoolinschrijving en anderzijds de voldoende aanwezigheid. De leerling dient telkens aan beide voorwaarden te voldoen.

(...)”.

5.1.3. Administratieve praktijk

- **Elektronische gegevensuitwisseling:**

De elektronische gegevensuitwisseling tussen het departement Onderwijs en de uitbetalingsactoren, die de uitbetalingsactoren toelaat het recht op de schooltoelage automatisch te onderzoeken zonder een aanvraag van het gezin, is als volgt bepaald in het Groeipakketdecreet:

Artikel 36 Groeipakketdecreet:

“§1. Om het recht op en het bedrag van een selectieve participatietoelage in het secundair onderwijs vast te stellen, meldt het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming aan Kind en Gezin:

1° welke leerlingen in welk structuuronderdeel zijn ingeschreven in een onderwijsinstelling of een centrum als vermeld in artikel 32;

2° de datum van inschrijving;

3° de datum van eventuele uitschrijving;

4° welke leerlingen ongewettigd afwezig zijn geweest als vermeld in artikel 34, § 2 tot en met § 4.

§2. Kind en Gezin meldt aan het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming het aantal kinderen dat selectieve participatietoelagen secundair onderwijs ontvangt.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de gegevens, vermeld in paragraaf 1 en 2, moeten worden meegedeeld. De Vlaamse Regering bepaalt ook welke instellingen aan Kind en Gezin moeten melden dat een leerling een interne leerling is en de wijze waarop ze dat moeten melden.”

De memorie van toelichting betreffende artikel 36 Groeipakketdecreet verstrekt daarbij de volgende toelichting:

“Dit artikel bepaalt welke gegevens het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming moet meedelen aan Kind en Gezin, teneinde te kunnen nagaan of de leerling aan de decretale pedagogische voorwaarden van de selectieve participatietoelage secundair onderwijs voldoet en op welk bedrag een leerling recht heeft.

De uitbetalingsactoren zullen wat betreft de pedagogische gegevens, en de gegevens betreffende welke leerlingen in het 3de leerjaar van de 3de graad voltijds technisch of beroepssecundair zitten, en welke leerlingen secundair onderwijs en welke leerlingen het stelsel leren en werken volgen enkel rekening houden met de informatie die door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming wordt bezorgd aan Kind en Gezin.

(...)”

- **Administratieve onderrichtingen:**

Uit de Toelichtingsnota nr. 13 d.d. 29.01.2021 van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket betreffende de vaststelling en betaling van de selectieve participatietoeslag (schooltoeslag) vanaf het schooljaar 2020-2021 blijken de volgende administratieve onderrichtingen voor de uitbetalingsactoren inzake de wijze waarop zij het recht op de schooltoeslag dienen vast te stellen aan de hand van de elektronische gegevens van het departement Onderwijs:

*“(...) Om na te gaan of de leerling onderwijs volgt in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde, of gesubsidieerde onderwijsinstelling kunnen de uitbetalingsactoren zich **enkel** baseren op de gegevens van Onderwijs. Als de gegevens uit de flux afkomstig van Onderwijs betwist worden, kan het dossier enkel aangepast worden op basis van verbeterde gegevens meegedeeld door Onderwijs. De uitbetalingsactoren dienen anomalieën dienaangaande te signaleren aan het team Kring.info@kindengezin.be.”*

“2.3. Secundair Onderwijs en leerlingen van de opleiding verpleegkunde in het hoger beroepsonderwijs (HBO5-verpleegkunde)

De rechthebbende leerling in het secundair onderwijs en HBO5-verpleegkunde moet voldoen aan de volgende voorwaarden:

- *ingeschreven zijn in secundair onderwijs of in HBO5-verpleegkunde;*
- *gerechtigd zijn om secundair onderwijs of HBO5-verpleegkunde te volgen;*
- *leeftijdsvoorwaarde: ≤ 22 jaar in het schooljaar; in het schooljaar 2020/2021 is dat ≤ 22 jaar voor of op 31 augustus 2021.*

Uitzondering: er geldt geen leeftijdsgrens voor rechthebbende leerlingen die onderwijs volgen in het buitengewoon secundair onderwijs of die HBO5-verpleegkunde volgen;

- *voldoende aanwezig zijn in het lopende en voorafgaande schooljaar, d.w.z. minder dan 30, al dan niet gespreide, halve schooldagen ongewettigd afwezig per schooljaar;*
- *bij verandering van school in de loop van het schooljaar, mag er niet meer dan 15 kalenderdagen verschil zijn tussen de uitschrijving in de vroegere school en de inschrijving in de nieuwe school.*

Indien de leerling 2 schooljaren op rij meer dan 29 halve dagen per schooljaar ongewettigd afwezig was op school wordt de schooltoeslag voor het 2^e schooljaar teruggevorderd. Echter wanneer de leerling op 30 juni 2021 niet meer ingeschreven is in een instelling voor secundair onderwijs, maar in de loop van het schooljaar 2020/2021 zijn kwalificatie behaalde, behoudt hij zijn recht op schooltoeslag voor het schooljaar 2020/2021.

(..)..

2.3.1. Gegevensvergaring in de automatische procedure en in de manuele alarmbelprocedure

De inschrijving in het secundair onderwijs of HBO5-verpleegkunde blijkt uit de (maandelijkse) dump Inschrijvingen van “Onderwijs”, alsook uit de schoolInschrijvingen_Attest17 tot 25 jaar.

Uit deze dump van Onderwijs zal ook blijken of de leerling bij verandering van school in de loop van het schooljaar tijdig (binnen 15 kalenderdagen) opnieuw ingeschreven is in een andere school. Als de leerling ingeschreven is dient ook te worden aangenomen dat hij gerechtigd is om secundair onderwijs te volgen.

Of de leerling voldoende aanwezig was op school blijkt uit de consultatiestroom “Aanwezigheden” van Onderwijs. Via de dump & consultatiestroom van Onderwijs worden de problematische afwezigheden meegedeeld. (...)”.

5.1.4. Toegepast op het voorliggende dossier

I.c. blijkt dat de dochter van verzoekster niet voldeed aan één van de pedagogische voorwaarden zoals hoger vermeld: zij was immers te veel ongewettigd afwezig, nl. 36 halve dagen tijdens het schooljaar 2020-2021 en 47 halve dagen tijdens het schooljaar 2021-2022 (cf. artikel 34, §1, 2° en §2 Groeipakketdecreet).

De Geschillencommissie meent vooreerst dat de verwerende partij met de terugvorderingsbeslissing d.d. 3 februari 2023 op basis van de beschikbare gegevens uit de authentieke bron (departement Onderwijs en Vorming) in elk geval correct de wettelijke bepalingen en de administratieve onderrichtingen heeft toegepast. Vanuit de ratio legis om de leerlingen op de schoolbanken te houden, gelden inderdaad strikte pedagogische voorwaarden waarbij de schooltoeslag in feite provisoir wordt uitbetaald: met name kan de schooltoeslag pas werkelijk als definitief verworven beschouwd worden indien na afloop van het schooljaar blijkt dat het kind op 30 juni van het schooljaar nog steeds ingeschreven was en het kind voldoende aanwezig was tijdens het voorbije schooljaar.

5.1.5. Kenmerken van de schooltoeslag

De Geschillencommissie stelt vast dat de schooltoeslag op juridisch vlak vrij sterk verschilt van de basiskinderbijslag. Immers, de basiskinderbijslag wordt op maandelijkse basis betaald naargelang al dan niet voor die maand voldaan is aan de toekenningsvoorwaarden.

De schooltoeslag kan bovenop de basiskinderbijslag worden betaald als een selectieve financiële tussenkomst, mits voldaan is aan specifieke en gerichte voorwaarden die de participatie aan het onderwijs financieel willen stimuleren. Het gaat om een eenmalig bedrag dat bij het begin van het schooljaar voorlopig wordt toegekend, maar dat enkel als definitief verworven kan beschouwd worden als voldaan is aan bepaalde voorwaarden die zich nog moeten voltrekken: meer bepaald moet het kind dat ingeschreven is, voldoende aanwezig zijn en nog steeds ingeschreven zijn op 30 juni van het schooljaar. Er is ook niet voorzien in de regelgeving dat de schooltoeslag proportioneel zou kunnen toegekend worden naargelang het aantal maanden van het schooljaar dat de jongere de pedagogische voorwaarden vervulde. Voldoe je aan het einde van het schooljaar niet meer aan alle gestelde voorwaarden, dan verlies je het volledige bedrag dat werd toegekend bij het begin van het schooljaar.

5.1.6. Overwegingen en beoordeling

De voormelde ratio legis om de jongeren op de schoolbanken te houden met de schooltoeslag als financiële incentive, komt tot uitdrukking in strikt bepaalde ijkpunten, namelijk een inschrijving in het begin van het schooljaar, voldoende aanwezigheid, en nog steeds ingeschreven zijn op 30 juni van het schooljaar.

I.c. heeft het kind niet voldaan aan de voorwaarde bepaald in artikel 34, §1, 2° en §2 Groeipakketdecreet, namelijk niet meer dan 29 halve schooldagen ongewettigd afwezig zijn in het betreffende schooljaar en het daaraan voorafgaande schooljaar: ze was immers 36 halve schooldagen in het schooljaar 2020-2021 en 47 halve schooldagen in het schooljaar 2021-2022 onwettig afwezig.

Verzoekster stelt dat deze afwezigheden van haar dochter dienen te worden gekaderd in de aandoening van haar dochter (autismespectrumstoornis) en het feit dat zij eveneens met een depressie te kampen kreeg na het overlijden van haar grootvader en haar broer.

Zij legt daartoe als bijlage bij haar brief gericht aan de Geschillencommissie, op het secretariaat ontvangen op 25 april 2023, het verslag van dr., assistent Kinder- en Jeugdpsychiatrie,, d.d. 9 december 2021 voor.

Uit dit verslag blijkt dat een autismespectrumstoornis, een depressieve stoornis (eenmalige episode, gedeeltelijk in remissie) en een mild verstandelijke beperking werden gediagnosticeerd.

Onder 'probleemanamnese' wordt in dit verslag verder vermeld wat volgt:

"Thuis merken ouders op dat er meer rust is gekomen. Tijdens de eetmomenten heeft ze een goed contact met haar zus waarbij ze kunnen giechelen. Dit was in het verleden anders waarbij er verschillende conflicten waren. De relatie met de familie is erg moeilijk. Mama heeft uit een vorig huwelijk nog 2 oudere kinderen (23j en 21j) die in het begin voor veel onrust hebben gezorgd. Volgens mama zette deze kinderen de twee jongere kinderen op tegen hun ouders. Nu heeft mama aangegeven dat ze niet meer welkom zijn in het gezin, wat zorgt voor meer stabiliteit. Het overlijden van haar broer door suïcide leeft nog heel sterk bij haar. Deze week is de overlijdensdatum hiervan wat maakt dat ze meer teruggetrokken, gesloten en stiller is. Zelf geeft ze aan hier nog veel verdriet over te hebben. Buiten de periode van de overlijdensdatum van haar broer en pepe, gaat het goed met haar.

Op school zou het afgelopen periode beter gaan. Er zijn nog steeds dagen waarbij ze niet naar school kan omwille van blokkade. Het is dan erg moeilijk voor ouders om dit wel te bekomen. Meestal laten ze haar gewoon met rust en komt ze binnen een uur wel naar beneden om alsnog naar school te vertrekken. Het dwingen of veelvuldig vragen leidt vaak tot escalatie en conflicten waarbij er fysieke agressie kan zijn. Ze zit op dit moment in de alwaar ze winkelhulp volgt. In het 1^e jaar was de erg moeilijk omdat ze toen naast winkelhulp ook grootkeuken, bouw en tuinbouw had. Voor deze laatste twee kon ze zich niet motiveren.

Sociaal heeft ze één vriendin met wie ze contact heeft. Ze zit naast deze persoon. Buiten schoolmomenten is er geen contact tussen beiden. Zelf initieert ze geen contact, gaat ze niet in op initiatief van anderen en kan ze openingszinnen negeren. Van jong af wou ze alleen spelen. Ouders hebben dit nooit anders gekend. Nu merken ze wel dat ze vaker zelf naar de winkel wil gaan, maar dan ook steeds naar de zelfde winkel waar ze alle en iedereen kent.

Onverwachte situaties blijven erg moeilijk. Daarnaast merken we nog steeds de aanwezigheid van rigide gedachtenpatronen die niet te doorbreken zijn. Ze was erg repetitief in haar spel waarbij ze steeds op dezelfde plaats met het zelfde speelgoed speelde. Verder merken we dat ze haar kleren steeds op dezelfde plaats en ordelijk moeten liggen. Anders zal ze dit zelf veranderen.

In het verslag wordt besloten dat:

"....., een 15-jarig meisje, werd door de huisarts verwezen met vraag naar verdere diagnostiek naar Autismespectrumstoornis. Vanuit anamnese, heteroanamnese, ontwikkelingsanamnese, kinderpsychiatrisch onderzoek en psychodiagnostisch onderzoek concluderen dat er op heden voldaan wordt aan de criteria van Autismespectrumstoornis en stellen we bijgevolg ook deze diagnose. De bevindingen werden met mama en besproken tijdens de

consultatie op 09-12-2021. We merken zowel bijzonderheden op gebied van sociale communicatie en wederkerige sociale interactie als de aanwezigheid van repetitiviteit, stereotiepe gedragingen. Als belangrijke gebeurtenissen onthouden we het overlijden van haar oudere halfbroer door middel van suicide. Haar depressieve stemming lijkt op heden partieel remissie middels ondersteuning van Fluoxetine 20mg 1x/dag. We merken een overwegend verbeterde stemming met periodisch meer sombere momenten.”

Er zouden volgens verzoekster steeds ziektebriefjes aan de school zijn afgegeven, die echter niet door de school werden aanvaard.

Verzoekster legt aan de Geschillencommissie volgende ongeschiktheidsattesten voor afgeleverd door dr., evenwel uitsluitend met betrekking tot het schooljaar 2021-2022:

- attest d.d. 26/10/2021: onmogelijkheid om lessen te volgen van 26 tot en met 28/10/2021;
- attest d.d. 24/1/2022: onmogelijkheid om lessen te volgen van 21 tot en met 24/1/2022;
- attest d.d. 10/2/2022: onmogelijkheid om lessen te volgen van 9 tot en met 11/2/2022;
- attest d.d. 24/2/2022: onmogelijkheid om lessen te volgen van 23 tot en met 25/2/2022;
- attest d.d. 8/3/2022: onmogelijkheid om lessen te volgen op 8/3/2022;
- attest d.d. 11/3/2022: onmogelijkheid om lessen te volgen van 10 tot en met 11/3/2022;
- attest d.d. 18/3/2022: onmogelijkheid om lessen te volgen van 17 tot en met 18/3/2022;
- attest d.d. 28/4/2022: onmogelijkheid om lessen te volgen van 27 tot en met 29/4/2022;
- attest d.d. 6/5/2022: onmogelijkheid om lessen te volgen op 5/5/2022;
- attest d.d. 27/5/2022: onmogelijkheid om lessen te volgen van 24 tot en met 25/5/2022;
- attest d.d. 17/6/2022: onmogelijkheid om lessen te volgen op 24/6/2022;
- attest d.d. 21/6/2022: onmogelijkheid om lessen te volgen van 21 tot en met 22/6/2022.

Verzoekster legt eveneens een e-mail voor van de school (ontvangen door het secretariaat op 26 mei 2023) waarbij aan verzoekster werd meegedeeld wat volgt:

“Naar aanleiding van de brief ivm haar afwezigheden heb ik alles nagekeken en alle attesten die zijn afgegeven staan geregistreerd.

De leerling heeft recht op maximum 4 ziektebriefjes, hetzij uit de agenda, hetzij met de hand geschreven. Deze zijn reeds opgebruikt sinds 22-03-2023. Meer kunnen we vanuit het departement niet aanvaarden.

Bij afwezigheden dienen de attesten binnen de 14 dagen in ons bezit te zijn, zoniet worden deze beschouwd als B-codes (onwettige afwezigheden).”

Verder blijkt uit de stukken eveneens dat verzoekster op 28 juni 2022 een klacht wegens pestgedrag tegenover haar dochter bij het Meldpunt van de Onderwijsinspectie heeft ingediend en dat zij de indruk heeft dat de school en het CLB niet afdoende de problematiek van lijken te kunnen inschatten (*“Onze dochter heeft dus met veel problemen te maken, waarvan school en CLB vanaf weten maar toch zeggen ze dat ze het steeds goed doet op school. Ze willen het probleem met niet goed inzien. Zoals wij elke dag mee te maken hebben”*).

De Geschillencommissie meent op basis van de door verzoekster voorgelegde stukken dat het voor verzoekster geen sinecure kan zijn om ervoor te zorgen dat de lessen steeds zou kunnen volgen gelet op haar aandoening (autismespectrumstoornis) en depressie (ingevolge het overlijden

van haar grootvader en haar broer), getuige de door verzoekster voorgelegde afwezigheidsattesten met betrekking tot het schooljaar 2021-2022, afgeleverd door dr.

Er dient echter te worden vastgesteld dat de door het Departement Onderwijs verstrekte gegevens enkel het aantal onwettige afwezigheden vermelden, zonder aanduiding van de data waarop die afwezigheden betrekking hebben. Er kan dan ook niet op basis van de beschikbare gegevens worden nagegaan of en in welke mate de door verzoekster voorgelegde afwezigheidsattesten voor het schooljaar 2021-2022 door de school geregistreerde 47 halve dagen onwettige afwezigheden voor dit schooljaar betreffen.

De onderwijsinstelling dient bij de registratie van de onwettige afwezigheden van haar leerlingen de door het Departement Onderwijs uitgevaardigde richtlijnen toe te passen, in casu de richtlijn SO/2002/05/busos³ d.d. 15 augustus 2002 daar tijdens de kwestieuze schooljaren buitengewoon secundair onderwijs volgde.

In deze richtlijnen wordt opgesomd welke afwezigheden al dan niet als gewettigd kunnen worden beschouwd en wordt duidelijk vermeld welke medische attesten door de schoolinstelling al dan niet als een gewettigde afwezigheid om medische redenen kunnen worden aanvaard. De richtlijnen bevatten verder verduidelijking omtrent de vraag welk beleid gevolgd dient te worden bij problematische afwezigheden (o.a. in eerste instantie signalering en samenwerking met het CLB na 5 halve dagen onwettige afwezigheid). De schoolinstellingen worden via deze richtlijnen eveneens gewezen op de voorwaarden van de toekenning van de schooltoeslag en de mogelijke gevolgen van de geregistreerde onwettige afwezigheden op deze schooltoeslag.

Met betrekking tot de afwezigheden wegens ziekte kan worden verwezen naar de volgende bepalingen:

"2.1.1. Afwezigheid om medische redenen.

Voor een afwezigheid om medische redenen is vereist:

- hetzij een verklaring ondertekend en gedateerd door de betrokken personen wanneer de ziekte een periode van drie opeenvolgende kalenderdagen niet overschrijdt en voor zover hoogstens vier maal per schooljaar een verklaring wordt ingediend die een ziekteperiode van drie of minder kalenderdagen omvat. Een verklaring van ziekte wordt ingediend door de betrokken personen, waaronder telkens wordt verstaan: de ouders of de personen die de minderjarige leerling in rechte of in feite onder hun bewaring hebben of de meerderjarige leerling zelf;

- hetzij een medisch attest, meer bepaald in volgende gevallen:

a) als de ziekte een periode van 3 opeenvolgende kalenderdagen overschrijdt (ook bij verlenging); dit betekent dat ook voor een leerling die op vrijdag en de daaropvolgende maandag ziek is, een medisch attest is vereist!;

b) als de betrokken personen reeds voordien 4 maal in hetzelfde schooljaar een verklaring hebben ingediend voor een ziekteperiode van maximum 3 kalenderdagen;

c) als de ziekte in examenperiodes valt;

d) als de ziekte tijdens andere evaluatiemomenten dan examenperiodes valt en voor zover de school in dergelijk geval een medisch attest verplicht stelt (de beslissing om dit al dan niet te doen wordt

³ [Omzendbrief SO/2002/05/busos van 15/08/2002 \(vlaanderen.be\)](http://vlaanderen.be)

aan de school overgelaten, maar moet wél van toepassing zijn op alle leerlingen binnen eenzelfde leerlingengroep).

Een rechtsgeldig medisch attest is een attest uitgereikt door een in België of in het buitenland gevestigd geneesheer, geneesheer-specialist, psychiater, orthodontist, tandarts of door de administratieve diensten van een in België of in het buitenland gevestigd ziekenhuis of erkend labo.

Het attest moet duidelijk ingevuld, ondertekend en gedateerd worden en de relevante identificatiegegevens bevatten zoals naam, adres, telefoonnummer en het RIZIV-nummer (voor België) of het vergelijkbaar erkenningsnummer (voor het buitenland) van de verstrekker. Zo zal er aangegeven worden wat de gevolgen zijn van de ziekte voor bepaalde lessen en welke de begin- en de einddatum zijn van de ziekteperiode, met gebeurlijk de vermelding van voor- of namiddag.

e) In volgende vier gevallen is de afwezigheid om medische reden in twijfel te trekken, nl.:

- het attest geeft zelf de twijfel van de geneesheer aan wanneer deze een dixit-attest uitschrijft (zie [bijlage 1](#));

- de uitreikingsdatum van het attest valt buiten de ziekteperiode van de leerling;

- de begin- en/of einddatum van de afwezigheidsperiode op het medisch attest werd(en) ogenschijnlijk vervalst;

- het attest vermeldt een reden die niets met de medische toestand van de leerling te maken heeft, zoals de ziekte van één van de ouders, hulp in het huishouden, familiale redenen, ...

Bij een twijfelachtig medisch attest kan de school contact opnemen met de CLB-arts van de school. De CLB-arts kan dan contact opnemen met de behandelende arts om het dossier te bespreken/aan te kaarten. Rekening houdend met de deontologische artsencode kunnen beide artsen de zaak verder opvolgen.

Bovenstaande afwezigheden moeten steeds benaderd worden vanuit de invalshoek van problematische afwezigheden. Dat wil zeggen dat de school het gesprek aangaat met de leerling om de echte reden van afwezigheid te achterhalen. Daarbij kan de school de stappen uitgeschreven in de Vlaamse krachtlijnen inzake aanpak van de spijbelproblematiek (http://www.onderwijs.vlaanderen.be/sites/default/files/atoms/files/vlaamse_krachtlijnen_inzake_de_aanpak_van_de_spijbelproblematiek_%28versie_12012017%29.pdf) hanteren.

De bijzondere aandacht wordt gevestigd op volgende uiteenlopende punten:

a) Het verantwoordingsbewijs voor de afwezigheid moet zo spoedig mogelijk op het secretariaat worden ingediend.

b) Wanneer eenzelfde medische behandeling verschillende afwezigheden tot gevolg heeft, volstaat één attest waarop de verschillende afwezigheden zo gedetailleerd mogelijk worden vermeld. Wanneer een bepaald chronisch ziektebeeld leidt tot verschillende afwezigheden zonder dat een doktersconsultatie noodzakelijk is (vb. kanker, nierdialyse, enz.), kan na samenspraak met de schoolarts één medisch attest volstaan. Wanneer een afwezigheid om deze reden zich dan effectief voordoet, volstaat een attest van de betrokken personen.

c) Deontologisch laat behandeling in Nederland geen toekenning van een medisch attest toe. De school zal daarom in samenwerking met de schoolarts een verklaring van de school aanmaken die aan de leerlingen wordt verschaft en die wordt ingevuld door de Nederlandse behandelende geneesheer.

Deze verklaring vermeldt de naam en het logo van de school, de naam van de leerling, de ziekteperiode, de schoolactiviteiten waar niet kan aan worden deelgenomen, de naam, handtekening van de behandelend geneesheer en de datum van het bezoek aan de geneesheer.

d) Op initiatief van de Vlaamse Wetenschappelijke Vereniging voor Jeugdgezondheidszorg vzw en de Wetenschappelijke Vereniging van Vlaamse Huisartsen vzw, werd een uniform medisch attest ("medisch attest voor de lessen lichamelijke opvoeding en sportactiviteiten op school") ontworpen voor niet-deelname aan de lessen lichamelijke opvoeding. Alle Vlaamse huisartsen beschikken over deze attesten. Door invulling ervan kan uitgemaakt worden in hoeverre de leerling de lessen lichamelijke opvoeding en sport wel of niet kan volgen. Bij langdurige afwezigheid in deze lessen, bestaat een specifiek formulier dat inhoudt dat de schoolarts een herevaluatie vraagt aan de behandelende geneesheer.

Ter afronding het volgende. Onder "afwezigheid om medische reden" wordt ook het moederschapsverlof verstaan. Leerlingen hebben recht op moederschapsverlof naar rata van maximaal één week vóór de vermoedelijke bevallingsdatum en maximaal negen weken na de effectieve bevalling (de schoolvakanties worden in dat aantal weken mee verrekend). Een dergelijke afwezigheid is van rechtswege gewettigd mits voorlegging van een attest van een geneesheer(al dan niet specialist). Moederschapsverlof is een recht doch geen verplichting; het aantal weken afwezigheid kan dus ook lager liggen. Onder de gebruikelijke voorwaarden hebben deze leerlingen recht op tijdelijk onderwijs aan huis; zie in dit verband de omzendbrief SO/2005/06 (buso)."

Deze richtlijnen dienen samen te worden gelezen met de onderrichtingen van de omzendbrief BUSO 04⁴ d.d. 1 september 2001 die aangaande medische attesten aangeven wat volgt:

"4.3.2. De verantwoordingsbewijzen voor afwezigheden om medische reden worden op het secretariaat bezorgd wanneer de leerling terug naar de school komt; indien het echter gaat om een afwezigheidsperiode van meer dan tien opeenvolgende lesdagen, dan moet het attest onmiddellijk bezorgd worden."

Op de website van het Departement Onderwijs en Vorming valt aangaande de schooltoeslag verder te lezen wat volgt (door de Geschillencommissie toegevoegde onderlijning):

"Terugvorderen schooltoeslag

Zodra een leerling met een schooltoeslag twee schooljaren op rij 30 of meer B-codes heeft op één schooljaar, leidt dat tot een terugvordering van de schooltoeslag. Het kan er ook toe leiden dat een aanvraag voor een schooltoeslag geweigerd wordt.

Het CLB wijst op de sanctie tijdens de leerlingenbegeleiding. In een terugvorderingsbrief staat altijd vermeld, dat ouders bezwaar kunnen indienen als de terugvordering volgens hen onterecht is. De ouders kunnen dan bij de school een rechtzetting van de afwezigheidscodes bespreken."

In casu dient te worden vastgesteld dat de school de door verzoekster voorgelegde afwezigheidsattesten niet heeft aanvaard wegens laattijdigheid en het aantal geregistreerde halve dagen onwettige afwezigheid tot op heden niet door de school werd aangepast.

Er dient dan ook te worden besloten dat verwerende partij op basis van de op heden beschikbare gegevens van het Departement Onderwijs en Vorming terecht heeft beslist dat niet voldeed aan de voorwaarden bepaald in artikel 34, §1, 2° en §2 Groeipakketdecreet en dat de schooltoeslag voor het schooljaar 2021-2022 derhalve dient te worden teruggevorderd.

⁴ [Omzendbrief BUSO 04 van 01/09/2001 \(vlaanderen.be\)](http://vlaanderen.be)

5.2. Afzien van terugvordering

De bepalingen van artikel 103, § 2 Groeipakketdecreet stellen dat:

“De uitbetalingsactor kan binnen de voorwaarden, bepaald door de Vlaamse Regering, afzien van de terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag:

1° in bijzondere, gemotiveerde gevallen of in bepaalde categorieën van gevallen, op voorwaarde dat de schuldenaar te goeder trouw is;

2° als het terug te vorderen bedrag gering is;

3° als blijkt dat de terugvordering onzeker of te duur is in vergelijking met het bedrag dat teruggevorderd moet worden.”

Artikel 13 van het Besluit van de Vlaamse Regering d.d. 13 juli 2019 tot vaststelling van de nadere regels over de rechten en plichten van begunstigden in hun contacten met uitbetalingsactoren en tot vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 07.09.2018) – hierna BVR Rechten en plichten begunstigden genoemd – bepaalt (onderlijning door de Geschillencommissie toegevoegd):

“De schuldenaar aan wie een beslissing tot terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag is meegedeeld, kan bij de uitbetalingsactor, waarbij de schuld is ontstaan, een verzoek indienen om van die terugvordering af te zien. De uitbetalingsactor die dat verzoek ontvangt, stuurt een ontvangsbewijs naar de begunstigde.

Een verzoek, in de zin van het eerste lid, om af te zien van de terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag kan alleen ingewilligd worden als de schuldenaar voldoet aan de volgende twee voorwaarden:

- 1. te goeder trouw zijn;*
- 2. zich in een onzekere financiële situatie bevinden.*

In het tweede lid, 1°, wordt verstaan onder te goeder trouw: zich in een behartenswaardige positie bevinden.

De minister bepaalt de wijze waarop de goede trouw, vermeld in het tweede lid, 1°, in bijzondere, gemotiveerde gevallen of in bepaalde categorieën van gevallen wordt vastgesteld.

De financiële situatie, vermeld in het tweede lid, 2°, wordt beoordeeld op basis van de bestaansmiddelen van het gezin.

Als de bestaansmiddelen van de schuldenaar en van een eventuele echtgenoot, persoon met wie de schuldenaar wettelijk samenwoont of persoon met wie de schuldenaar een feitelijk gezin vormt opgeteld zijn, wordt een forfaitaire vermindering toegekend voor de echtgenoot, persoon met wie de schuldenaar wettelijk samenwoont of persoon met wie de schuldenaar een feitelijk gezin vormt en voor elk kind van het gezin dat kinderbijslag ontvangt. Het bedrag wordt vergeleken met de minimumgrens van 1128 euro en een maximumgrens die gelijk is aan de minimumgrens van 1128 euro vermenigvuldigd met 1,5. Bevindt de schuldenaar zich onder de minimumgrens dan wordt afgezien van terugvordering. Bevindt de schuldenaar zich boven de maximumgrens dan is afzien van de terugvordering niet mogelijk. Tussen die twee grenzen kan gradueel afgezien worden van de terugvordering van de onverschuldigde betaling. De minister stelt de tussenliggende grenzen vast alsook de graduele terugvordering die op deze basis mogelijk is.

Als bestaansmiddelen, zoals vermeld in het vijfde lid, worden beschouwd alle gelden van welke aard ook waarover het gezin van de schuldenaar beschikt, behalve de toelagen in het kader van het gezinsbeleid en andere gezinsuitkeringen die de schuldenaar zelf en de personen aangeduid in het voorgaande lid ontvangen.

De forfaitaire vermindering uit het zesde lid bedraagt 224 euro en wordt geïndexeerd conform artikel 4, §1, van het Groeipakketdecreet van 2018.

De minister bepaalt op welke wijze de bestaansmiddelen gecontroleerd worden om een onzekere financiële situatie als vermeld in het tweede lid, 2°, vast te stellen.

In het vijfde lid wordt feitelijk gezin gebruikt zoals beschreven in artikel 1, 2°, van het Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de nadere regels voor het toekennen van een sociale toeslag.”

In het ministerieel besluit van 13 maart 2019⁵ tot uitvoering van het Besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2018 tot vaststelling van de nadere regels over de rechten en plichten van begunstigden in hun contacten met uitbetalingsactoren en tot vaststelling van de regels over de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid, wat betreft meldingen in en motivering van een beslissing over toelagen en de voorwaarden om af te zien van terugvordering van onverschuldigde toelagen – hierna MB Rechten en Plichten Begunstigden genoemd – worden de nadere regels over het afzien van de terugvordering van onverschuldigde toelagen bepaald in de artikelen 4 en 5.

Artikel 4 bepaalt:

“Het agentschap berekent, conform de bepalingen in het tweede en derde lid, de tussenliggende grenzen, vermeld in artikel 13, vijfde lid van het besluit van 13 juli 2018 die het mogelijk maken om ten belope van 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80 en 90 procent af te zien van de terugvordering van de onverschuldigde betaling.

Eerst wordt het verschil tussen de maximum- en de minimumgrens, vermeld in artikel 13, vijfde lid, van het besluit van 13 juli 2018, bepaald. Daarna wordt dat verschil gedeeld door negen. · Het resultaat van de berekening, vermeld in het tweede lid, wordt bij de minimumgrens opgeteld om tot de grens te komen waarop voor 10% van de terugvordering kan afgezien worden. Vervolgens wordt die grens verhoogd met het resultaat, berekend conform het tweede lid, om tot de grens te komen waarop voor 20% van de terugvordering kan afgezien worden. Het agentschap zet deze werkwijze verder tot alle grenzen vermeld in het eerste lid zijn berekend.”

Artikel 5 bepaalt:

“Als de uitbetalingsactor bij ontvangst van een verzoek om van de terugvordering af te zien, een ontvangstbewijs naar de begunstigde stuurt conform artikel 13, eerste lid, van het besluit van 13 juli 2018, voegt hij daarbij een formulier waarop de schuldenaar zijn gezinsinkomen kan aangeven en waarbij hij de nodige bewijsstukken kan voegen.

Op basis van de gegevens op het formulier, vermeld in het eerste lid, beslist de uitbetalingsactor conform artikel 13, vijfde lid, van het voormelde besluit, of hij volledig of gedeeltelijk van de schuld afziet.

⁵ BS 07.06.2019.

Als de bestaansmiddelen die de schuldenaar in het formulier opgeeft, minder bedragen dan de maximumgrens; vermeld in artikel 13, vijfde lid, van het voormelde besluit, worden de bestaansmiddelen van de schuldenaar gecontroleerd door een gezinsinspecteur tijdens een huisbezoek. Die kan dan het duurzame karakter van de onzekere financiële situatie, vermeld in artikel 13, tweede lid, 2°, van het voormelde besluit, vaststellen.

Als de bestaansmiddelen daarentegen de maximumgrens, vermeld in artikel 13, vijfde lid van het voormelde besluit overschrijden, is er geen huisbezoek nodig om de bestaansmiddelen te controleren.

Het agentschap kan praktische en technische richtlijnen uitwerken voor de huisbezoeken waarbij de bestaansmiddelen gecontroleerd worden.”

Recent, namelijk bij ministerieel besluit d.d. 4 november 2022 tot wijziging van het ministerieel besluit van 13 maart 2019⁶ tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2018 tot vaststelling van de nadere regels over de rechten en plichten van begunstigen in hun contacten met uitbetalingsactoren en tot vaststelling van de regels over de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid, wat betreft meldingen in en motivering van een beslissing over toelagen en de voorwaarden om af te zien van terugvordering van onverschuldigde toelagen, wat betreft de vaststelling van de goede trouw werd een nieuwe invulling gegeven aan het begrip ‘goede trouw’. Daartoe werd een artikel 3/1 toegevoegd in het MB waarin het volgende bepaald is:

“§1. De goede trouw, vermeld in artikel 13, tweede lid, 1°, van het besluit van 13 juli 2018, wordt vastgesteld door de uitbetalingsactor.

Als het onverschuldigd betaalde bedrag hoger dan 1.000 euro is, legt de uitbetalingsactor de vraag tot vaststelling van de goede trouw voor aan het agentschap voor bindend advies. Het agentschap richt daarvoor een commissie op.

De procedure voor de vaststelling van de goede trouw wordt bepaald door het agentschap.

§2. De vaststelling van de goede trouw, vermeld in paragraaf 1, wordt gedaan op basis van een van de volgende categorieën van behartenswaardigheid:

1° handelingen van natuurlijke personen of rechtspersonen, zonder betrokkenheid van de leden van het feitelijk gezin, waardoor de begunstigde niet als veroorzaker van de terugvorderingen kan worden aangezien;

2° de personen die deel uitmaken van het feitelijk gezin, het rechthebbend of rechtgevend kind, bevinden zich in een behartenswaardige gezondheidstoestand;

3° externe factoren waardoor de terugvordering van de onverschuldigd betaalde toelagen disproportionele leedverzwaring toebrengt aan de begunstigde.

In het eerste lid wordt verstaan onder feitelijk gezin: het feitelijk gezin, vermeld in artikel 2 en 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 september 2018 tot vaststelling van de nadere regels voor het toekennen van een sociale toeslag en artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 betreffende de selectieve participatietoelagen leerling.

⁶ BS 13.12.2022, inwerkingtreding 23.12.2022.

§3. Het agentschap stelt jaarlijks het inhoudelijke verslag op over de vaststelling van de goede trouw, vermeld in paragraaf 2, dat minstens rapporteert over het aantal gevallen en het overeenstemmende budget en brengt dat ter kennis van zijn raad van bestuur en van de bevoegde minister.”

Verder kan daarbij verwezen worden naar volgende administratieve onderrichtingen in Mededeling A/40 van 8 december 2022 betreffende behartenswaardigheid van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket:

“1. Context

Het Groeipakketdecreet van 2018 voorziet in artikel 103 §2 dat de uitbetalingsactor kan afzien van de terugvordering van onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van gezinsbeleid.

Het BVR Rechten en Plichten van 13 juli 2018 bepaalt in artikel 13 dat de schuldenaar aan wie een beslissing tot terugvordering van het onverschuldigd bedrag is meegedeeld een verzoek kan indienen bij de bevoegde uitbetalingsactor. Dit verzoek kan alleen ingewilligd worden als de schuldenaar te goeder trouw is en zich in een onzekere financiële situatie bevindt.

De Vlaamse regering keurde op 11 februari 2022 de wijziging van artikel 13 BVR Rechten en Plichten goed die betrekking heeft op de mogelijkheid om af te zien van de terugvordering van onverschuldigde toelagen in het kader van het gezinsbeleid. Met deze wijziging wordt het begrip “goeder trouw” voortaan gedefinieerd als volgt: zich in een behartenswaardige positie bevinden.

De wijziging van de definitie van het begrip heeft tot doelstelling om afstand van terugvordering te kunnen verlenen in schrijnende situaties die voorheen niet voorzien waren in de definitie goede trouw “wist of kon redelijkerwijze weten” en zo tot maatschappelijk ongewenste situaties leidde. De minister bepaalt de wijze waarop de goede trouw in bijzondere, gemotiveerde gevallen of in bepaalde categorieën van gevallen wordt vastgesteld. Dit resulteerde in het MB van 4 november 2022 (cfr. infra 5. Regelgeving).

2. Voorwaarden en criteria

2.1. Algemeen

(...)

In alle andere situaties ligt het initiatief bij de begunstigde(n). Als een begunstigde wenst dat de uitbetalingsactor afziet van een terugvordering, dan moet(en) de begunstigde(n) hiervoor een verzoek richten aan de uitbetalingsactor. Uiteraard geldt ook hier de informatieverplichting van de uitbetalingsactor t.o.v. de begunstigde(n) en moet(en) de begunstigde(n) geïnformeerd worden over de mogelijkheid van een verzoek tot afstand van de terugvordering.

Het verzoek tot afstand van terugvordering dient te gebeuren door de ontvanger(s) van de toelagen.

(...)

2.2. Voorwaarden

Het verzoek tot afstand van terugvordering vanwege de begunstigde(n) kan enkel positief worden beantwoord indien het verzoek voldoet aan twee cumulatieve voorwaarden. In dat geval kan de schuldvordering geheel of gedeeltelijk worden kwijtgescholden.

Deze twee cumulatieve voorwaarden zijn:

1. **de goede trouw:** de begunstigde(n) moet(en) zich in een behartenswaardige positie bevinden. (De oorspronkelijke definitie van 'de goede trouw' is het niet weten of redelijkerwijze niet kunnen weten dat men ten onrechte toelagen heeft ontvangen, wat uitgehold wordt door de mededelingsplicht.)
2. **de financiële voorwaarde:** het gezin beschikt over geringe bestaansmiddelen binnen de grenzen bepaald in artikel 13 BVR Rechten en Plichten.

De financiële situatie van begunstigde(n) kan door een solvabiliteitscontrole aangevraagd bij het team sociale begeleiding en toezicht onderzocht worden:

- Bestaansmiddelen bedragen maximum 1.795,57 euro: een afzien van terugvordering is mogelijk.
- Bestaansmiddelen zijn lager of gelijk aan 1.197,04 euro: er kan voor 100% worden afgezien van terugvordering.

Let op: de financiële voorwaarde, via een solvabiliteitscontrole aangevraagd bij het team sociale begeleiding en toezicht, wordt slechts onderzocht indien voldaan is aan de eerste voorwaarde van de behartenswaardigheid. Ingeval de uitbetalingsactor evenwel reeds beschikt over bewijsstukken en informatie waaruit vrijwel onmiddellijk kan geconcludeerd worden dat de aanvrager(s) niet voldoe(t)(n) aan de financiële voorwaarde, kan de uitbetalingsactor reeds een beslissing nemen m.b.t. behartenswaardigheid op basis van het financiële criterium en dient de eerste voorwaarde van de goede trouw niet meer onderzocht worden. De uitbetalingsactor brengt het dossier in elk geval wel nog voor op het behartenswaardigheidsplatform wanneer de schuld meer dan 1.000 euro bedraagt. Bedraagt de aanvraag een schuld 1.000 euro of minder, dan kan de uitbetalingsactor onmiddellijk een beslissing nemen op beide punten.

Elke beoordeling blijft een individuele beoordeling op basis van de aangeleverde bewijsstukken en informatie. De informatie wordt in de mate van het mogelijke gecheckt door de gezinsinspecteur.

De uitbetalingsactor stelt – in het kader van goed dossierbeheer – de behartenswaardigheid vast. De uitbetalingsactor oordeelt hierover op basis van alle aangebrachte en aanwezige elementen in het dossier.

Wat betreft de beoordeling van de voorwaarde van de goede trouw ingeval er twee ontvangers zijn, moeten zij beiden voldoen aan de voorwaarde van de goede trouw op basis van hun gezinssituatie.

- Indien de twee ontvangers samenwonen en/of ze doen beiden een aanvraag, dan dienen ze allebei te voldoen aan de voorwaarde van de behartenswaardigheid.
- Indien de twee ontvangers niet samenwonen en slechts één van hen doet een aanvraag, dan dient de ontvanger/aanvrager te voldoen aan de voorwaarde van de behartenswaardigheid.

Wat betreft de beoordeling van de financiële voorwaarde ingeval er twee ontvangers zijn, dan moeten ze beiden voldoen aan deze voorwaarde o.b.v. hun gezinssituatie.

- Indien de twee ontvangers samenwonen wordt er rekening gehouden met hun gezamenlijke bestaansmiddelen.
- Indien de twee ontvangers niet samenwonen wordt er rekening gehouden met de bestaansmiddelen van hun feitelijk gezin en die van de eventuele echtgenoot of wettelijke samenwonende (ongeacht of zij samenwonen – cfr. artikel 13 BVR Rechten en plichten begunstigten).

- *De beoordeling gebeurt elk voor hun aandeel (1/2 van de schuldvordering). Zoals hierboven reeds gesteld, dient wel voorbehoud gemaakt te worden t.o.v. de andere ontvanger dat de gehele som kan ingevorderd worden lastens deze.”*

(...)

3. Behartenswaardigheidsplatform

Er wordt een Behartenswaardigheidplatform opgericht waar alle uitbetalingsactoren samen met een jurist van het team Sectorbeheer van het VUTG een richtinggevend advies zal uitbrengen. De afstanden van schuldvorderingen die meer dan 1.000 euro bedragen worden onderworpen aan een vierogenprincipe (naar analogie van de aanpak van het fraudeplatform).

Het Behartenswaardigheidplatform ziet toe op de eenvormige besluitvorming in de dossiers die aan haar worden voorgelegd. De adviezen en de eindkwalificatie zullen steeds strikt en restrictief geïnterpreteerd worden.

Het platform vergadert tweewekelijks. Zo kan binnen een korte tijdsspanne – na het eventuele onderzoek van de financiële voorwaarde – een antwoord gegeven worden aan de begunstigde(n).”

Verzoekster kan bij verwerende partij een verzoek indienen om af te zien van de terugvordering als zij meent aan de bovenvermelde voorwaarden te voldoen. Zij kan de verwerende partij ook vragen om een afbetalingsplan.

6. Beslissing:

Gelet op het Decreet van 27 juli 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 31 juli 2018), artikelen 104-114;

Gelet op het Besluit van 29 juni 2018 van de Vlaamse Regering betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan;

Na beraadslaging en om al de voormelde elementen, oordeelt de Geschillencommissie dat de vordering van verzoekster ontvankelijk doch **ongegrond** is in de mate dat dient te worden vastgesteld dat voor het schooljaar 2021-2022 niet was voldaan aan de voorwaarde bepaald in artikel 34, §1, 2° en §2 Groeipakketdecreet en verwerende partij dan ook bij beslissing d.d. 3 februari 2023 ten aanzien van verzoekster terecht is overgegaan tot terugvordering van de onterecht toegekende schooltoeslag voor voor het schooljaar 2020-2021 ten bedrage van € 628,23.

De verzoekster kan bij de verwerende partij een verzoek indienen om af te zien van de terugvordering als zij meent aan de bovenvermelde voorwaarden te voldoen. Zij kan de verwerende partij ook vragen om een afbetalingsplan.

Aldus uitgesproken te Brussel op **16 juni 2023**.

De commissie was samengesteld uit:

De heer Herman Verlinden, voorzitter;

Mevrouw Linda Aerts (Opgroeien regie) en mevrouw Renata Sterken (Parentia), leden.

Opgemaakt in drie originele exemplaren, waaronder één exemplaar voor elke partij.

Er kan beroep tegen deze beslissing worden ingesteld bij de griffie van de Arbeidsrechtbank te

De partijen beschikken hiervoor over een termijn van drie maanden te rekenen vanaf de kennisgeving van deze beslissing (art. 115, § 1, eerste lid van het Decreet van 27 april 2018 en art. 22, derde lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018).

De voorzitter

De secretaris

H. Verlinden

M. Serlippens